

Rendkívüli külön kiadás

III. évfolyam, 30. szám.

Budapest, 1908. október 26. (Hétfő)

Száma 4 fillér

Előfizetési ár:
Egész évre 5 K
Fél „ 3 »
Negyed „ 2 »
Megjelen minden hétfőn
reggel 7 órakor

NAPLÓ

Független hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., Dohány-utca 88

Közlemények átvétele csak
jelzéssel van megengedve

Panamák

Ez a dicső új korszak, amelyet szeretnek a felvilágosodottság, a haladás, az őszinteség korszakának mondani, ezen a héten nagy visszaesésben részesült. Olyan esetek kerültek ki a napfényre, amelyek képesek voltak szinte alapjában ingatni meg a társadalmi életközösséget.

Egy csuf szó nyomán támadt nagy vihar. Panamán csíptek rajta egy nagyállású excellenciás urat és azóta minden gond- és dolognélküli fantázia csak panamákat szimatol. Mintha tüzes nyelvű sárkányok kelléne ki a földből, ordítanak botrányok után, s kielégíteni nem képesek ocsmány szomszédjukat.

Való, igaz, purifikálni kell a közéletet, de forradalmi szétrombolások barrikádjain még tisztult erkölcsökre nem találtunk. Itt nem is annyira a közéleti piszkok, mint az éhesek kiáltása zavarta meg a békés hangulatot. Jóllehet mindenki örült annak, hogy a kegyelmes cím nem vált paizsává egy bitornak.

Mi, kispolgárok, akiknek ügyei a hatalmas kezében vár elintézésre, mindig rettegve gondolunk ügyeink elintézésére. Mert nincsenek mindent Csáderék. Zsitvayak s Andrásyak. De nem is ők a rettegettek. Azok a kis akarnokok, akik nem itélkezői, csak közbenjárói, irnokai az ügyeknek. Ezek a rettegett podesták. Vagy láttatok már remegő asszonyokat a király előszobájában, ahol «distingued» emberek alig tudják magukhoz téríteni felvilágosításokkal, hogy úgy beszéljen a királylyal, mintha «édes apja» előtt állana. Hiszen nem eszi meg az a jóságos agastyán. S a kihallgatás végén az asszony szóhoz alig jut az örömtől, a csodálattól.

— De illet! A falusi jegyző összecédázott, a szolgabíró szemtelenkedett, az alispán majd kidobott, a főispán nem fogadott, a miniszteri tanácsos kikacagott s a király, élet és halál ura, nyugodtan, jóságosan meghallgatott s vigasztalt.

Nem csoda tehát, ha csak közbenjáró mellett akar valaki boldogulni. Az igazságszolgáltatás hibái adják a kétségbeesett emberek kezébe a «közbenjáró» mentőeszközét. De azért ne tessék rögtön és mindenütt panamát szagolni. Mert vannak még becsületes emberek. A régi rend emberei nem szaladtak azonnal ki-kürtölni világbotránynyá szegyenüket. A mai, modern emberek pedig szeretik, sőt orgiát ülnek egy-egy eltévedt jám-

bor koporsója felett. Így akarnak megfélemlítéssel, a megurcolás legborzasztóbb, legrettenetesebb fegyverével purifikálni. Csakhogy ezzel megbecstelentik magát az állást, lerombolják a tekintélyt, kiölik a tiszteletet, közneveltséggé teszik az egész világ előtt legféltettebb kincsünket, bírói függetlenségünket és megközelíthetlenségéről elterjedt hitünket.

Ez nem az a kellő, modern fegyver, a melylyel hiszik, hogy megfogják tisztítani társadalmunk fekélyes sebeit. Az akasztófa nem félemlíti meg a Panbélakat, és a börtön a tolvajokat, a gazokat. A megurcolás olyan büntetés, amely a bitófával határos. Könnyelműen banni tehát ezzel a fegyverrel, súlyosabb vétség az apagyilkosságnál. Ártatlan emberben ütött sebek: vérző sebek, a vér pedig bosszuért kiált, bosszút kíván.

Ne hangoztassák tehát a panamakutatók s a panamistaüldözők a modern szellemi átalakulás folyamatát. Ezt nem a modern szellemi áramlat hozta felszínre, hanem egyes-egyedül az a rideg valóság, hogy ott, abban a legfelsőbb hársónyszékben becsületes ember ül. Addig pedig, amíg egy becsületes ember van, addig nem féltjük ezt a száz csapással megvert országot a panamistáktól. Majd napfényre kerülnek kis játékaik, és akkor ugyis eltűnnek erről a «modern» földgolyóbisról.

Dr. Szöke Géza.

Panaszunk van...

Panaszunk van Polgármester ur! Panaszunk van a városi közmunka vállalkozókra. Szinte hihetetlen báránnyürelmü ez a mi fővárosi közönségünk, mert az mégis csak borzasztó, hogyan készülnek lassan, láthatatlanul lassan a középítkezések. A népszínház-utcai utépitésről már nem is szólunk. Azt hisszük, így marad már ez végig, felbontott utcák, kórhalmazok stb. Pedig a csodásan szép őszi napok alatt mesés gyorsan elkészülhetek volna. Hanem, amit a telefon huzalok lerakásával produkál a posta, az igazán türethetetlen. Akkor, és ott, amikor készen van az utca, két hét múlva, amikor nagyot lélegzenek a kereskedők, felujul újra az egész komédia. Csak építkezés és építkezés mindenütt, ez az a „sohasem kész” főváros; — de nem úgy és nem ott építkeznek, ahol kell, hanem épen a közmunkák csigajárásával akadályozzák meg a magánépítkezéseket. A temetőben készülő árkádok befejezését mi, mai élők, nem fogjuk megérni. Sem az Andrassy-ut burkolását. Azt is minden évben elülről kezdik. Szeretnénk, ha Bárczy polgármester minderre kiterjedő figyelme ide is eljutna. Igaz, nem kívánható, hogy mindenütt ott legyen, még az utcakövezéseket is ellenőrizze. Csak azt kell tennie, hogy egyszer, amikor hazafelé sétál vagy kocsikázik, kerüljön arra felé, ahol épen utat igazítanak, a

nyakam teszem reá, hogy Budapesten attól a naptól kezdve más „sistemával” kövezik az utakat.

Szeretnénk, ha Önnek, polgármester ur, száz szeme volna és egy nap 200 órája, akkor másképen kormányoznák ezt a lomha, fiatal, elhízott, elpuhult fővárosi szörnyeteget, ezt a „magyar közigazgatási csuda-példát.”

Panaszunk van Pénzügyminiszter ur! Panaszunk van, mert olyan nehezen mozdul meg a kedve a hidépitésekre. Hej, pedig ha adómehtagadásról van szó, mint most a borítaladó elengedésénél, ugyancsak siránkozott az ország közállapotán. Mert Pénzügyminiszter ur, az országnak elvégre mindegy, hogy mikor építik meg a hidakat itt Pesten, a Dunára, de nekünk, fővárosi embereknek nem mindegy. Azok a hidak igen nagy jövedelmet hajtanak, ez tehát nem kétes üzlet, erre az üzletre még a zsidó is adna. Csináltassa tehát meg a Boráros-téri, a Zoltán-utcai s az óbudai hidat mind a hármat egyszerre. Az a 25—28 millió korona busásan befolyik majd a hidpénzekből, tehát ez csak egyszerű hitelművelet, de ennek a nagy átalakulásban lévő fővárosnak, ennek a hirtelen elszédült nagy testnek gyors segítő mentőre van szüksége. Nagyon ráférne erre a városra 3 hidépités. Vasgyáraink üzlete pang építőművészeink asztalai üresek és csodálatos évtizedek hosszú, igazán nagy társadalmi küzdelmének kell lefolynia, hogy végre egy olyan egyetlen aktaival üzletszerűen lebonyolítható építkezés elhatározassék. Hát hogyan kívánják attól a kitagadott, magára hagyott egyéntől, az adók által agyonnyomorított polgártól, hogy az építtessen, beleverje kétes eredményű házépitésbe minden vagyonát és egész családja minden hitelét, amikor maga az állam nem siet segítségére egy üzletnek is elsőrangú építkezéssel. Miért kelljen várni 20—30 évig erre a 3 hidra, amikor 3—4 év alatt mind a három készen lehet, sőt a Lánchíd is újra építhető ezalatt? Gondolják csak meg Pénzügyminiszter uraimék, micsoda fellendülést hozhatna itt 3 új hid? Kezeskedek, velem együtt minden polgára ennek a fővárosnak, hogy nyomában úgy megindulhatna az építkezés és egyszeribe úgy megszűnne a lakásínség és a szocializmus, hogy állami támogatással kellene midkettőből egy-egy muzeumba való példányt lábra állítani.

Károlyi Sándor gróf

Feudális főúr volt, 35 millió ura. Boldog ember. Kényelemre született és három emberöltőnyit dolgozott. Egy emberöltőre való munkájába került családjának anyagi ügyei rendezése. Másik emberöltőnyit eltöltött munkában a Tisza szabályozás gigászi munkájával, — amely nélküle még ma sem volna készen. De minket csak harmadik része életének hozott össze vele. A szövetkezetek ügyének volt lángható szavu apostola. Nem az ő hibája, ha sokan tulmennek a célon. Az ő eszméje és célja az volt, hogy a szinmagyarságot megmentse a végső romlástól és hogy a szétforgácsolt s önmagával sem bíró erőket összegyűjtse s életképesse tegye az eljövendő nagy gazdasági harcokra. Mi az összetartás, a szövetkezés, az együttes munka emberét becsüljük s tiszteljük emlékében.

A hétről

☉

Szemere Miklós «busuló honatyja» e héten fantáziája merész röptével a levegőbe akart szállani. A delegációk tárgyalásain elmondotta — nem utolsósorban — legeslegrosszabbik beszédét. A 32 blatt-ból álló hadsereg világhírű vezére úgy látszik, kitűnő hadvezérnek hiszi magát a — vizen is. Nem kevesebbet kívánt, mint hogy «rohanást» foglaljunk el Berkes bandája hangjai mellett Belgrádot, ami régi hírneves «Hunyadyndynk-látta» Nándorféhvárat. Csak úgy, bandázóval, hadd vágassa ki már egyszer bilikkommal markában, hogy «végre boldog a magyar!»

Repülőgépet és léghajót kívánt. Hát erről jut eszünkbe egy eset, Szemere pannóniai lakásán, kitűnő ajánlatokkal beállít egy tanár és csalahatatlán bizonyítékokkal igazolja, hogy kicsiny, primitív, önmaga fabrikálta masinájával szépen repül a léghajó. Kéri tehát a milliós nyerevényektől duzzadó tárcájú — honhaza — nagy fiát, adjon drága, nagyértékű házára és ingatlanára csekély 10,000 forintot = kölcsön, utólagos kamatfizetés fejében. S egyuttal részesülhet egy világszenzációra váró találmány mecenás-dicsőségében. — S mit felelt rá a híres Tell-vezér? — Oh nem! a hadügyi kormányhoz utasította! Oh nem adott ajánló levelet! Oh nem! Oh nem! Sokkal többet tett! Oh sokkal többet. Elküldte — a fenébe.

☉

Panamát hirdet, panamát szagol ma minden ép-kézláb ember. Nincs ezen a sáros földtekén egyetlen ország, amelynek polgárai versenyezhetnének botrányéhes botrányhajászatban a magyar főváros nemes polgáraival. A Lengyel—Polónyi ügy kavarta fel a szennyet, a piszkot s bemocskolta vele az egész világsajtót. Utána jött a Latkóczy, majd a nafta, végre a vízmérő. Hát ez mégis csak rémes dolog. Nincs ebben az országban egyetlen becsületes és bátor ember, aki merjen is belenyulni a közélet büztető szemétdombjába. Ne féljen tőle. Bárki is legyen, király, vagy miniszter, rajta. Csak Herkules legyen, aki meggyőzi a augeasistálló rondságának kihordását. Mert jaj a félton elbukott demokratáknak! Igy mégis csak lefűlledt, érésben lévő, ami nem terjeszt már utószagot. De ha felkeverik, kiujul újra és megfertőzti az egész levegőt. Herkules! Uj Herkules, jöjjön el a te születésed!

☉

Robbanás lármája zavarta meg péntek este a csöndes Józsefváros legcsöndesebb Mária nevű utcáját. Olyan robbanás, amely hasonlatos a Kovaldéhoz és hasonlatos a Kossuth-utcaihoz. Nohát ez végre is rettenetes dolog. Egy félév alatt egymásután három hasonló eset? Hát hoi vannak az ellenőrző szakférfiak?

Megvannak! Jaj! megvannak ok! Most járják Sándor kapitány szobájában a bucsut. A pénz, a pénz, a szegényemberek átka, kinos lázas éjszakáinak gyötrelme, ugylátszik revolverre vált a gazdagok, az «urak» kezében és «visszafelé sült el.»

Nohát Polgármester Ur! Merjen még egyszer ön hivatalnokainak megbízhatóságában bizakodni. Ugy rákenik önre is a panamát, hogy még a római pápa tegnapi külön bucsuja sem fogja lemosni róla.

Pásztor

Városépítés városszépítés

(J) E héten nagy lépéssel haladt előre a városi magisztrátus a főváros fejlődésének munkájában. Az Artézi-fürdő építését valósággal megkezdték. Jelentős lépés ez a mi nehezen mozgó bürokratikus világunkban. Hiszen a budapesti fürdőknek már régen világfürdőknek kellene lenniük. A Rudas-, a Sáros-, a Lukács-, a Császár-, a Római-, az Árpád-, az Artézi-, a Sós-, a Király- és a Rác-fürdők meg-

annyi olyan hatásos gyógyfürdő, amilyen nem sok van ezen a földkerekségen. Ime csak itt hevenyészve összeszámítva 10 olyan fürdőt említek, amelyeknek egyike is gondos és kellő felszereléssel, üzletszerűen kezelve, reklámmal tul kell, hogy haladjon: Karlsbad, Marienbad, Hall, Gleichenberg és a többi világfürdőt. Mert ne tessék azt hinni, hogy a mi magyar fürdők nem jobbak, vagy nem olyan jók, mint ezek a „világfürdők”? — Oh nem! A mi fürdők, az Artézi és a sok egyenlő erejű Margitszigeti, a Sáros-, a Lukács- és a Császár-, meg a Sós-fürdő, mind kiállják a versenyt hasonló hatású „világfürdőkkel.” Csak hogy az Isten megáldott bennünket híres „közgazgatás”-sal, patópátermészettel és nemtörődömséggel. Ez a mi bajunk. Ez teszi a fürdőinket eldugottá, ismeretlenné.

Hiszen tessék csak lerándulni Abbáziába. Ugyan, édes jó publikum, tessék őszintén megmondani: mit élvez Abbáziában? Tengeret nem, mert az nincs. Az mindig szeles, kicsiny, illuziónélküli. Annál sokkal sokkal szebb a Balaton. Télen olyan unalmas, mint amilyen türheterlen forró nyáron. Csak hogy Abbáziát Wienből igazgatják. Az igazgatósága agilis emberekből áll. Azok gondoskodnak mindig egy-egy „vendégszobáról.” Igen, mert ez kell. A világfürdők közönsége nem más, mint a paprikajancsi-színház t. publikuma. Az a bémész nép oda tódul, ahol nagyokat ordítanak, ahol jobban „röhögnek.”

A világfürdők közönsége is odamegy, amelyet jobban reklámoznak. Tessék végig olvasni karácsonykor és husvét előtt az összes világlapokat, hogy Abbáziába — Lovranába ekkor és ekkor ez és ez a főherceg fog több heti tartózkodásra oda utazni. Édes Istenem! Hát az a lipótvárosi gazdag ember, akinek csak saison-betegsége van, amely abból áll, hogy el kell utaznia bizonyos időközönként előkelő helyekre, — csak nem fog máshová utazni, mint oda, ahonnan hazajövet elmesélheti, hogy egy folyosón lakott X Y főhercegnével és a komornája nagyon jól összebarátkozott Jeannel, az inasával és minden intimitásukat megtudta. Elárulta, hol veszi a kendőző szereit, ki a szabója. Mit esznek. Milyen számu a cipője és a csipője nem-e Eisnertől való a Párisi-utcától?

Mert ilyen kicsiségeknek látszó, nagy dologért járnak az emberek oda, ahová egy-egy földi istenség el-el lépeget. Hiszen nem újság az, hogy minden világszenzációnál zsufoltabb házat csinál egy fejedelmi „elfoglalt páholy.”

A magyar fürdőknek pedig ez a bajuk, hogy nincsen ilyen szenzációs vendégük. Ez pedig két dolog mulik. Első sorban olyan primitívek, olyan izléstelenek, olyan kicsinyesek, hogy nem kívánczik beléjük ilyen nagy hatalmasság.

De főképen és másodsorban a mi államférfiaink a hibásak. Ha megnyerheték Izabella főhercegnőt és egész családját a Tátrának, Murányi grótot, az új bolgár királyt és még többeket Felsőmagyarországnak, ám, legyen bárki tagadója, én állítom, hogy Wekerle invitálásának talán még ő felsége az angol király sem tudna ellenállani és Marienbadból elrándulna csuzos ballabát az új Artézi fürdőben megmosogatni.

Mert ez kell nemes fővárosi tanács! Reklám és reklám és végre is csak reklám. Igy kell átforogni Machiavelli híres mondasát. S ha egy mozi-színház azzal csödit be a t. publikumot, hogy végig néz egymás után három előadást mindennap orfeumaink egyik csodászokké tündére s a közönség csak úgy dől a boltba, akkor a főváros fürdőinek lesz olyan reklámja, mint Magyarországnak volt most Alfons király.

Mert Alfonsó nagyobb dobverő volt, mint tízmilliárd prospektus és százmilliárd cifra plakát. Azt esetleg elolvassa, vagy megnézi a közönség. De Alfonsó és Ena bevonulását és annak körülményeit ép úgy megnézte és elolvasta a londoni lord-majort, mint az ausztráliai Benderi-Accuci tér kókuszdiós kofája. Mert Molnár Ferenc Ördögét leadhatják a lapok hontottotta, vagy svéd műremeknek is, de az Alfonsó bevonulásának képén ott lobog a piros-fehér-zöld lobogó, amelyet ép úgy nem lehet letagadni, mint ahogy a wieni lapok annak idején hozták a berlini postás-automobilt, de ott volt a képen az „Omnibusz-megállóhely” felírás. Ez pedig nem Berlinben van az utcasarki lámpaoszlopra felragasztva.

Hadd menjenek ki a Bácsy emberei francia, angol, német tartományokba tanulmányutra. Ha kereskedelmi miniszter volnék, minden arravaló hivatalnoknak ingyenjegyet adnék; tanuljanak, lássanak, lássanak és látván, tanuljanak. Ez kell nekünk magyaroknak, egy japán invázió; s oda menjenek csak fiaink ki a nagyvilágba magyar szemmel, magyar látókörrrel s idehaza aztán csinálják meg, amit jól, hasznosat, üdvöset láttak, magyar szívvvel.

Es tanulják meg Luegertől az ambiciót, a rajongó „polgárt”, akinek minden gondolata csak Wien és Ausztria reklámja. Tanulják meg, hogy Berlin polgármestere külön kereskedő minden kerepesi-uti boltosnál. És Róma zsidó podesztája nagyobb barátja a pápának, mint az államtitkárja. Mert jól tudja, a koldus Róma abból él, hogy az egész világ pápát látni jön oda. Tessék csak végig nézni az egész Rómán, mit csinál egy rendőr, ha egy koldus tolakodón könyörög? — Azt kiáltja: Avanti! Avanti!

Ez esetben pedig ez a kiáltás nem azt jelenti, hogy előre, mars be a dutyiba, hanem azt, hogy csak rajta, ha idejött, ha hozott pénzt, ki vele, ne vigye haza. Ide kell adnia!

Es végeredményében igaza is van. Mindenki lamentál és esztendőnkig siránkozik a Nápoly partjain térferegő csicseronék tolakodása miatt, de, ha tehetné, minden évben újra elmenne.

Mert az emberiség, a nagy tömeg buta. Az orránál fogva hagyja magát vezetni. Ezt a nem nagy szerencsétlenséget, ezt az általános butaságot, amit inkább naivságnak is mondhatnák, használja ki az élelmes külföld. És a publikum felül neki, hogy a svájci hotelekből nézve másképp kel föl a nap és hogy a Balaton vizein nem úgy megy le a nap, hanem Phöbusz Apollót egészen külön bérelte fel Lueger kizárólag Abbázia számára, vagy Mr. Lincewart egyes-egyedül bérelt az északi naplementét.

Mi is speciális nép vagyunk. Hadd jöjjenek, hát és bámuljanak az emberek, hogyan esszük piros lobogó gatyában, lóháton ülve marékzsámra a paprikát és kínáljuk meg őket nyeregplapította rostélyossal és buckai vinkóval. S ha látják majd, hogy a Hungáriában francia szakács készíti el a Chateau priandot és a mézédés tokai csodás, bübajos álomképeket varázsol eléje, s ha estenden, a kivilágitott Dunán stéthajózást teszen s a gázlámpák ezrei eléje varázsolják a lagunák képét, Páris palotáit s Krisztília naplementét, higgyék el nekem, az az emberfia másodszor is eljön ide, de nem egyedül, hanem valósággal tömegekkel.

S ha Bácsy polgármester emberei megtanulnak németül, franciául és angolul és kint járnak a nagyvilágban, legyenek ennek a fővárosnak „fizetett ügynökei” és megismerkedvén kollegákkal, hadd jöjjenek azok is ide, lássanak azok is és látván vigyék el jó hírünket nekünk is.

Holnapután

Kontra a Holnapnak

Uj tudóstársaság van alakulóban. A főváros költői kontrát adnak Nagyvárad költőinek és megalkotják a Holnapután irodalmi kört.

Az előértekezletet a Fészekben tartották meg, annak is legstilszerűbb helyiségében: a vörös szalonban. Legnagyobb fejtörést okozta a megjelenteknek, hogy minő névre kereszteljék el irodalmunk legújabb dajkjáját. Fölmerült számtalan szebbnél-szebb gondolat, végül az egyik halhatatlan mesés nevet talált ki. *Harakiri*-nek szeretné elnevezni a kört. Megállapodni azonban nem tudtak és egy öt tagú előkészítő-bizottságot küldtek ki a keresztelés előkészítésére.

Mi, a magunk részéről, nagy örömmel üdvözljük az új társaságot. Dacára annak, hogy célját nem ismerjük s nem tudjuk, hogy modern vagy tulmodern akar-e lenni, vagy vissza akar-e térni Arany- és Jókainak — mostanában apró kukacok által folyton leszólt — naiv irányához, mi mégis szívesen látjuk az ifju erők tömörülését.

Az ifjuságé a jövő. Magában, elhagyatva a legnemesebb fajvirág is elvadul. de egy gondos, jó kertész körül csoportosulva s általa ápolva, gondozva, még a vadnövények is meg-nemesítettnek s tövükön kellemes illatu, kedves, szép színekben ragyogó, pompázó virágokat teremnek.

Csak legyen annyi jóérzékük, hogy jól megtudják választani azt az embert, aki körül csoportosulva megkezdik irányzatuknak munkálatait. Nagy dolog újításokkal föllépni és a közönség csak úgy képes azokat bevenni, megérteni, ha finoman, cukorpapirba gyöngyölvé dják be neki.

LÖWY JÓZSEF Sirkóraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkövek Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, véső- és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Alhumanizmus

Szaktanács Szakfelügyelők

Nagy csaták folytak le a fővárosi elemi iskolák tanítási idejének 8 óra helyett 9 órák történetéről megkezdéséről. Hosszas huza-vona után végre a tanács — szakértői vélemények alapján — a tanítás megkezdését reggeli 9 órában állapította meg. Humanizmust és szociális érdekeket emlegettek indokul.

Nohát az ilyen humanizmusból és az ilyen szociális intézkedésekből nem kér senki sem. Ez az újítás mindennek nevezhető inkább, mint humanizmusnak. Lássuk csak, miként nyomorítják meg a szegény ember gyermekét néhány elpuhult, lusta uri gyerek kedvéért. A munkásember naponta elmegeg hazulról reggel 6 óra után munkába és 12-kor jön haza ebédelni és ezután 1 órákig már ismét elmegy a gyárba, műhelybe vagy üzletbe. Legtöbb esetben az anya is munkába jár s így a gyermekeik már 7 órákig kiszorulnak az utcára. Eddig elmentek az iskolához s ott fél 8-kor beengedték őket, de délelőtt leekésőbb 12 órákig otthon voltak. Most ez nem így lesz. A gyermekek 7—9-ig kénytelenek lesznek csavarogni, azután meg legalább 3—4-szer hetenként 1 óráig fog tartani a tanításuk s így legtöbbször reggeltől estig nem is fogják látni szüleiket.

Ez nem kivételes eset ám, mert statisztikai adatokkal bizonyítható, hogy azon gyermekek száma, akiknek előnyös lesz a 9-kor kezdődő tanítás, nem kezezi az összes tanulók 10 százalékát sem. Míg azoké, akiknek mindkét szülőjük munkába jár, az összeseknek legalább 30 százalékát teszik; de az új rendszer a fennmaradó 60 százalékot is sújtani fogja.

Hogy honnan merítették a fővárosi szakfelügyelői azon kiváló szakvéleményüket, amely szerint a 9 órai tanítás melletti állásfoglalásra bírták a tanácsot, nem tudjuk. Egy azonban bizonyos, hogy abszolút semmiféle szociális érzék sincsen ezen jó uraknak. Mert nem az a humanizmus, ha néhány uri gyerek kedvéért oly rendszabályt hoznak, amely terhes a szegényebb sorsú gyermekekre, azok szülőire és fölforgatja a szegény ember egész életrendjét.

Különbö is egy kérdéssel tartozunk ezek után a nagyközönségnek. Kik vagy mik azok a szakfelügyelők? Keresztük a népoktatási törvényekben, sehol semmi nyoma. Emlékszünk rá, hogy pár évvel ezelőtt a fővárosi rendszeresíteni akart 10 szakfelügyelői állást, de nem tudta ezek hátszínét kellőleg körülírni, tehát a rendszeresítést nem hagyta jóvá a kormány, de megengedte, hogy kísérletképpen néhány szakfelügyelőt alkalmazzon a tanács két évre. Ez az idő régen lejárt. A 10 szakfelügyelő helyett van ma 18. Állásuk tisztán szinekura. Egy csomó direktornak adnak 1200 korona mellékjövédelmet szakfelügyelői címen. Hatáskörük még ma sincsen. Tanfelügyelői jogkört arrogálnak maguknak. Fegyelmi vizsgátoikat vezetnek. Véleményeket adnak titokban, ellenőrzés nélkül az alkalmazottakról. Szaporítják minden különösebb és elfogadhatóbb indok nélkül azok számát, akik a tanító nyakára járnak a tanítás megzavarása céljából.

Tudjuk, hogy a fővárosnak az volt a célja, hogy ezen állások rendszeresítésével újabb előmenetelt biztosítson tanítóknak. Mivel azonban ez nem sikerült, hagyják abba az egészet. Nincs rá így semmi szükség. Nem kell mellékjövédelmet adni azoknak, akiknek amúgy is szép jövedelmük van. Ilyen tanácsokéit csak nem érdemlik meg, hogy fentartsák az amúgy is lejárt mandátumuk megbízatásait.

Borostyán Sári

Meghalt egy színésznő. A szép Szuháné után a még szebb Borostyán Sári. Ugyanaz a betegség ölte meg. A szép asszonyok, a férjtelenség-férjes asszonyok rettentő betegsége: a gyerekek. Ismét orvos, vagy szülésznő volt az oka halálának. Hát urak, ez már mégis sok a jóból. Nincsen törvény? Csináljanak, de ennek a rettentő kórságnak végét kell szakítani. Nem az

első eset. Nem az ezredik. Mindennapra száz esik. Nyíltan beszélnek róla kávéházakban és nyilvános helyeken, csupa «kirándulás» szimba megy egy ilyen operáció. A hatóságnak is tudnia és kérelmelhetetlenül irtó hadjáratot kell indítani ellenük. Ha másként nem megy, hát formázzuk át az egész társadalmat, üljön fel diadalmas szekerére Pichler Gyula, mert bármennyire is ellenezzük, tagadjuk, vádoljuk tanítását, neki ad igazat az élet, ez a legnagyobb igazság.

Sport.

Wien-i versenyek

Hatodik nap, Vasárnap október 25.

I. Lainzi díj. 1. Rancon d'un Roy (Baumgartner), 2. Illustra, 3. Arlesienne. Futott még: Varázs, Savoury, Vosges. Tot. 10:47, 20:46, 43.

II. Kétévesek eladóversenye. 1. Heimlich (Baumgartner), 2. Antumn Berry, 3. Kamsin. Futott még: Golf, Impatience, Biró, Denise, Resina, Galiba, Herr Love. Tot. 10:118, 20:51, 34, 33.

Ausztria-díj. 1. Faust (Shaw), 2. Fantome, 3. Regina. Futottak még: Töft, Hasznos, Herr Göd, Stixenstein, Hadnagy, Mutabur, Fellah, Vansittart. Tot. 10:18, 20:26, 32, 56.

Eladó-handicap. 1. Barabás (Guttman), 2. Remény, 3. Petronella. Futottak még: Paula, Gyufa. Sepoy, Palikám, Ismerős, Tilly, Cousin, Gekrónt. Tot. 10:109, 20:63, 77, 51.

V. Prater-rakpart-Handicap. 1. Lolo (Gulyás), 2. Bujdosó, 3. Kondor. Futott még: Bengáli, Furcsalegény, Meelio, Bajtárs, Ténsasszony. Tot. 10:38, 20:29, 56, 52.

VI. Nagy Wiener őszi akadályverseny. 1. Fairhair (Dillon), 2. Koryphäe, 3. Szikra. Tot. 10:16.

VII. Kétévesek handikapja. 1. Pengő (Cockeram), 2. Randome, 3. Pali. Futott még: Hochschwab, Mirabeau, Revision, Adige, Margit, Juda, Fruska, Lord Darcy, Lotus, Galoubet, Vitoria, Cointreau, Rontó Pál, Chrysanthem, Aladin, Armida, Pan, Sternberg, Show me.

Labdarugás

Legérdekesebb küzdelem a millenárius pályán folyt le a FTC-BTC állottak egymással szemben. A zöb-fehérek tartalmas játékkal biztosan győztek. — Az I. oszt. bajnokságért a FTC. ügyesen játszó csapata értékes győzelmet aratott a saját pályáján félelmetes UTE. felett. — A Mac-Törökvs mérkőzés erős küzdelem után eldöntetlenül végződött.

A II. osztályu bajnokságért a „33” F. C. szép játékkal egyik legerősebb ellenfelével az Urakkal szemben győzött. A többi mérkőzés a favorit csapatok győzelmét eredményezte. A M. T. K. bécsi szereplése nem járt sikerrel. A kontinens legjobb csapatától, W. A. C.-től vereséget szenvedett. De miután a kék-fehérek a II. félidő javarészt 10 emberrel játszották végig, az eredmény nem fejezi ki a csapatok erőviszonyát.

Eredmények: F. T. C. — B. T. C. 3:1 N. S. C. J. L. Sz. 4:3 I. oszt. bajnokság. Főv. T. C.—U. T. E. 3:1 Mac. Törökvs 2:2 II. oszt. bajnokság. „33” F. C. Urak 2:1 III. Ker. T. E. K. A. O. E. 1:0 Corinthian díj Postás — Macf. 2:1 Nemzetközi Wac. — M. T. K. (Bécs) 3:1 Pozsonyi vándordíj M. T. K. II. P. T. E. 4:1 (szenzáczius eredmény.)

Athletika

Athletika: A F. T. C. versenve a botrány jegyében folyt le. A rendező egyesület sporszerületül, indok nélkül nem fogadta el egyik egyesületünk nevezését. Ezen eljárását a B. E. A. E. és B. A. K. — természetesen — inkorrektnek tartván versenyzőiket nem indították s így a verseny sport-értéke a kellő fokra alacsonyodott le.

Városligeti új színház

Feld Zsigmondnak egy emberöltőn át tervezett célja végre megvalósul. A városligeti színház abban a mesés szép parkban fog állni, amelyet a főváros létesít a mostani Arénai oldalon. Az egykori német színi direktorból magyarrá vedlett „Feld papa” elvitathatlan kulturális érdemeket szerzett. Ha Blaháné a főváros szívének magyarosítója, Feld papa a városliget telkessimonja. Új színházát a Vágó Testvérek fogják felépíteni. Az a kis próba, amit e téren ez ifjú építőművészek produkáltak az Intim-színházzal, perspektívát nyit arra, hogy az új „Aréna” talán a legkedvesebb színháza lesz Pestbudának. Direktora, a derék Feld papa amúgy is kiérdemelte már a „legkedvesebb direktor” nevet.

Dr. Hönig Izsó

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézete.

Elektromágneses gyógyítás

magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fénypírások és az összes egyéb villamos gyógy módok

Budapest, IV., Károly-körút 24. sz., I. em. Lift.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógy mód minden idült bálnál, különösen:

Altafános idegesség. Kőszvény és osz (rheuma).

Almafánós. Fel-fajás. Izületi és osontalok.

Hűlések (Paralízis). Székrekedés Daganatok.

perinovelósvadás (Fabs.) Anya-csere bajok (elhízás).

degfájdalmak (schiás.) Érbajok, bőrvizsok eg (tupus).

Szívbetegségek. Halhatás, kopaszág.

Verednyelmezesezés. Szőrtelenítés nőknél az aros.

Gyomor-bélbajok. Aranyeres osomók.

Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kívánatra prospektu

Cseléd és helyszerző mizériák

Ez az a bizonyos tengeri kigyó, melynek se vége, se hossza, de eleje sincs. Annyi tengeri rendeletet, szabályzatot és tervezetet olvastunk már ezekről, a vége mégis csak az, hogy ez az ügy nincsen rendezve s még csak nem is halad a szanalás felé.

Pedig már teljesen megérett egy a cseléd-kérdés, mint a helyszerzők ügye a végleges megoldásra. Beszéltek hatósági cseléd-szerzőkről, a mai elhelyezők és kifutók megrend-szabályozásáról s mind mai napig egy lépés sem tettek ezekben a dolgokban. Hát csak a gazdasági cseléd-kérdés fontos? A polgárság nem érdemelné meg, hogy az öt folyton bántó háztartási cselédmizériát bármi uton rendezzék? De meg maguk a cselédek sem lehetnek a mai állapotokkal megelégedve. Az ő érdekük is megkivánja, hogy sürgős intézkedéssel mentse meg őket a helyszerzők karmai közül.

Elismerjük, hogy vannak kivételek, de a zöme a helyszerzőknek ma is előre követeli a szerzőpénzt, most is kicsalja helyükből a cselédeket, beállítja őket 2—3 hétre, megbizhatatlan kifutókat tart stb. Ezek igazán tűrhetetlen állapotok!

Nap-nap után érkeznek hozzánk panaszos levelek, amelyekből érdemes lenne szemelvényeket közölni. Csupán azért nem tesszük ezt, mert meg vagyunk győződve, hogy a hatóságok is telve vannak hasonló panaszokkal, szóval ismerik e mizériákat.

Mi csak az intézkedések mielőbbi megtételére hívjuk föl a hatóságokat, mert ha így marad rendezetlenül ez a kérdés, akkor egy szép napon kitör az asszonyok sztrájkja s az veszedelmesebb lesz minden más tömeg mozgalomnál, mert veszélylyel fog járni az összes hatóságokra.

Jó lesz ezt megelőzni!

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója

LOW SÁNDOR

A magy. kir. államasutak és a magyar királyi posta és táv-írda szerződéses óraszállítója.

ÓRAKNÁL JÓTÁLLÁS MELLETT.

Dús raktár a legdivatosabb briliáns- és aranykaszettekben, ezüst alkalmi ajándékokban, újszintén mindennemű zseb-, fal-, álló- és utazó órákban.

Saját nagyszabású műhelyében ékszer átalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltenek.

Endekivül jutányos árak! Dús állások! Pontos kiszolgálás! — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ékszerész és órás

BUDAPEST,

VIII. József-körút 81.

TELEFON 62-68

A »Halálgyár«

Emlékezetes mindenki előtt a Kowald-féle eset. Majd utána néhány hétre a Kossuth Lajos-utcai katasztrófa. Mindenütt szabálytalanságot állapított meg a vizsgálat. De még régebben, a Párisi Áruház katasztrófája óta mindig és mindenütt csak a szabálytalanság volt az oka e baleseteknek.

Nos, uraim, hát hol van az a sokat emlegetett műszaki tudás? Hiszen ma már szóba sem lehet állani egy „szakfőrfiuvá!“. Már pedig ezer és egy esetben ezerszer mindig és mindenütt beütött a „szakcsőd“.

És mindenütt párosult ezzel a hatósági közegek lelkiismeretlensége. Rémes katasztrófák halálordításai nem térítik észre ezeket a nyomorultakat. A halottak jajjai, a hozzátartozók átkai nem bírják megtörni, kiölni ezt a nagy jelszót: buissiness à buissiness.

A pénz, a vagyon lelkiismeretlen harácsolása, a léha, könnyelmű élet, a rimanóciák, a latkóciák gazságai, kártyaszennvedélye és kéjszomja ártatlan munkáslelkek halálában elégti ki falánk vérszomját.

És hiába akarják elfojtani, a szocializmus ezer hidrafejét levágni, nem született meg még egy új szellemóriás. Így tápot adnak csupán a mozgalomnak, amelyet pedig becstületes kormányzással, tisztességes közigazgatással ugy kilehetne ölni, hogy még irmagja se maradjon.

De így, amikor ismét és ismét, hetek, napok után, sűrű egymásutánban tömeggyilkosságot követ el a lelkiismeretlenség, a becstelen felületesség, akkor nincs más hátra, mint egyemberként feltámadni és a nép millióinak dörgedelmes szavával némitani el a hazugságot és letörni a becstelen pénz után kapkodó gaz kezét.

Mert itt nem előnyökről vagy veszteségekről van szó. Itt tömeggyilkolás a vád. Már pedig egy emberölésért is kijár az akasztófa, járjon ki tehát a lelkiismeretlenségnek, a bűnös felületességnek is az egyenlő sulyu erkölcsi halál.

Ki onnan, abból a meg nem érdemelt tisztségből, bárki üljön is ottan.

Mérnök vagy előjáró, tanácsnok vagy polgármester, itt, ebben a fővárosban többé hatósági embergyilkolásnak nem szabad megtörténnie.

Kerületi iparoskörök

A főváros iparosai végre belátták, hogy a mai vezető köröktől nem sokat várhatnak. A ma uralmon levő városi pártok egyike sem törődik valami sokat az iparosokkal, azok érdekeivel, a magyar ipar pártolásával. Nekik csak akkor jó az iparos, ha közcélokra adakozni, a választásokon szavazni kell.

Beleuntak ebbe a szenvedő szereplésbe az iparosok s az ipari szövetségek buzdítására kimondták, hogy a közügyek intézése körül cselekvő szerepre vállalkoznak. Meghózzák az eddigi áldozatokat ezentul is, de nem másokért, hanem önmaguknak. Mert az már bizonyos, hogy a mai tultengő lateiner uralomnak legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy az iparon és az iparosokon segítsen.

Miért ne alkothatna a fővárosi iparos osztály egy számottevő pártot, amely a községi, mint az országos ügyek vezetésére befolyást gyakorolhatna? Ebből a meggyőződésből kiindulva már mozgalmat indítottak az iparosok aziránt, hogy a főváros összes kerületeiben egy-egy iparoskört állítsanak föl. Eddig már kettő meg is alakult, a második és a kilencedik kerületben. A nyolcadik kerületi iparoskör most van alakulóban.

A létesítendő körök minden körülmények között nagy befolyással lesznek a fővárosi pár-

tok újabb alakulásaira, mert ezentul az iparosokkal is kell számolnia minden tényezőnek s a községi választásoknál nem kegyképen fognak az iparosok néhány mandátumhoz jutni, hanem föltétlen többségét fogják alkotni a törvényhatóság közgyűlésének. Azt hisszük, azzal meg fog változni egyszerre a főváros ipar politikája s ez nagy befolyást fog gyakorolni az egész ország iparának fejlődésére.

A többi kerületnek kívánjuk, hogy mielőbb utánozzák a II. és IX. kerületi iparosok példáját.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelni a lombos vonal.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt **táperje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Kardosék

A bankfamiliát a törvényszék fölmentette. Nem talált semmiféle büntetendő cselekményt a volt képviselőjelölt viselt dolgaiban. Ő és egyik testvére 9 hónapot, többi testvérei és az apja kisebb-nagyobb időt töltöttek vizsgálati fogságban. Most azután a törvényszék rehabilitálta őket.

Azt hisszük, hogy nem nagy köszönet van az ilyen rehabilitálásban. Előbb tönkretették őket anyagilag, erkölcsileg, szellemileg. Kimutatták róluk, hogy degenerált alakok. A lapok közölték arcképeiket numerussal a mellükön. A nyomozás és vizsgálat során gazemberek, tolvajok és csalók voltak; megloptak, megsaroltak, tönkretettek mindenkit, akinek csak közelébe férköztek. S most a törvényszék 12 napi tárgyalás során kijelenti, hogy mindenből egy szó sem igaz, hogy hazug híreket gyártottak eddig, hogy lelketlen hájszát rendeztek alaptalan följelentések nyomán ellenük.

Megáll az ember esze, ha elgondolja, hogy bárkinek lehet nálunk hasonló sorsban része. Elég itt a látszat is arra, hogy embereket ártatlanul meghurcoljanak. Itt, ahol anynyi mindent takargatnak. A hol anyyi a kosaras asszony. Ahol oly ügyesen tudnak szemet hunyni a nagy urak beteges aljasságai, a bűn szemérmetlenkedése fölött. Ahol az utcán, nyilvános helyeken, színházakban anyyi az erkölcs-telenség, mint sehol másutt a világon. Ahol pornográfiaival van telve jóformán minden kirakat. Itt csak úgy lesik, hogy lehet fölújítani nagy botrányra kicsinyes, látszólagos dolgokat, azalatt az igazi bűnösök szabadon sétálnak, kaszinóznak, pezsgőznek s kinevetik a robotoló szegény becsületet és erényt.

Bizony jó volna sokkal több alapossággal, nagyobb diszkrécióval kezelni az emberek becsületébe vágó ügyeket. Nem mindig bűnös az, akit följelentenek. Sokszor a följelentő ezen tényével akarja a gyanút önmagáról elhárítani, sokszor bosszu vagy tévedés vezérli.

Hát diszkréció csak a kegyelmes urakat illeti meg?

Szatmár kulturünnepe

Országos Széchenyi Ünnepe

Kontra az Astrának, az Aurorának.

Ebben az évben tattotta Szilágyosmylón és Szatmármegyében a románság két régi, híres és hatalmas kultúregyesülete az *Astra* és az *Aurora* nagy ünnepeit. Világgá kürtölték jelentőségét. És, — mi tagadás, — tény az, hogy hatalmas és eredményes működést fejt ki. Innen, ebből a két egyesületből indult ki az új választói törvény előrevetett árnyékának ijedelméből az országiszerte való „felöltetek oktatása“, ingyenes tanítások, szabad iskolák.

S amit megtehetnek a tényleg szegény pópák és még szegényebb dászkalok önjelöltől, miért ne tennék meg a magyarság hatalmas kultúrtársulatai.

Erre a román mozgalomra lesz felelet most a szatmári Széchenyi ünnepe.

Tegnap vasárnap folyt le nagyjelentőséghez képest: óriási érdeklődés közepette.

A vendégeket, akik *Szél Kálmán* országos kultúrszövetségi elnök vezetésével érkeztek, a város hivatalosan fogadta s lovas bandérium vezette be a püspöki rezidenciába és a Pannónia szállodába.

11 órakor a Pannónia disztermében volt az ünnepi nagy gyűlés.

A megnyitót a szatmáriak tudós katolikus püspöke Dr. *Bornemissza Tibor* tartotta.

Dr. *Falusy Árpád* főispán emlékbeszédet tartott gróf *Károlyi István* felett.

Dr. *Fechtel János* főtitkár az egyesület működését ismertette.

De legnagyobb hatást mégis csak *Szél Kálmán* v. b. t. t. beszéde aratta. Kitartásra, munkára buzdított. Mert kitartó munkának mindig biztos volt az eredménye.

Végül *Ilosvay Aladár* alispán tartotta a záróbeszédet.

2 órakor a Pannóniában 600 terítéki ebéd volt, amelyen *Rákosi Jenő* főrendiházi tag mondott lelkesítő beszédet a szatmáriaknak.

Ezen az ünnepélyen az ország összes kultúregyesületei képviseltették magukat.

Prielle Kornélia utca. Ott budán, a

döbrentei-téren székel egy tanács. Ugy hívják, hogy: Közmunkatanács. Ennek a tanácsnak joga az utca elnevezés. Szegény jó közmunkatanács. Azt hittük, hogy rokkant elnöke pisztolydurranása talán felrázza álmából ezt az alvó, ósdi tanácsot. Csalódtunk. A jó közmunkatanács nem akarja a Vas utcát elnevezni Prielle Kornélia utcának. Hjah! a Vas. Félnek a vastól. Nincsen erélyük, akaratuk, erejük. Egész lényük már régen nem olyan, mint a vas; hanem olyan, mint a viasz. Kiaszott arcu, sárga, viaszbőrű éjjeli csontvázak kísértetnek odafönt. Hej! mikor jön már el az a régvárt mindenszentek napi hideg, csontfagyasztó szellő, amely végleg kiölné csontjaikból azt a kis oda-szaradt velőt is, és mennének nyugalomba, a rég megérdemelt kriptába. Vagy talán azért készül olyan lassan a kerepesi-temető árkádos sirboltja, mert ezek a mumiák késleltetik?

MINDENKI,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszertű, jó szabású és kitűnő kivitelű férfi- és gyermekruhák a legjobb körökben elismert

KELLER B LIPOT UTODA

HELLER JAKAB

Iérliszabó-mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a.
lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

UGYANITT

angol és francia, valamint belföldi divatszövetekben dus választék

Külön mértékosztály.

IRODALOM

Lázár István, a tehetséges, öcséjü fiatal székelly poéta négy újabb kötete van most a könyvtárban. Izig-végig eredeti tehetséget árul el minden kötete. Jövő számunkban részletesen fogjuk ismertetni. Szeretnénk, ha közönségünk Lázár Istvánt támogatná. Nagyon megérdemli.

Újabb kötetei: Dalok egy aranyhajú leányról és egyéb költemények. (2 korona.) Híres földön, székelly földön. (2 kor.) Szenvedések könyve (2 kor.) és Jézus. (2 kor.) Minden kötet a szerzőnél kapható, de kiadóhivatalunk is szívesen eljuttatja a megrendelést Lázár Istvánhoz.

Szerkesztői üzenetek.

B. H. Budapest. A „Napló” című lapocská, amint látszik, hírszolgáltatásra igen jó a nagy világlapoknak is.

D. L. Fiume. Csodálkozom önön, hogy mint régi lapok munkatársa, ilyen kérelemmel fordult a kiadóhoz. Hát nem tudja ön, mi az a kiadó? Mi az a lapkiadó? Olyan vállalkozó, mint akár a fiumei Banka Mobiliana vagy pedig az a szállító vállalat, amelynek ön intézi most a reklámügyeit. A kiadó vállalkozó, üzletember, pénzember, aki nem folyhat és nem is folyik bele a lap szellemének irányításába, sem abba, hogy mi és hogyan legyen a lapban megírva. Az én kiadóm, Erdész Zsigmond ur pedig sem ezelőtt, sem ezután nem fog a lap szerkesztésébe beleavatkozni. Ha valami baja van, vagy kérése van, tessék, forduljon el a szerkesztőségbe engem ott talál, majd elintézem én a dolgot, de mit okvetlenkedik egy öreg urral, aki önnek és másoknak is csak annyit vétett, hogy „súlyos” pillanataiban mindig meghagyta magát önöktől pumpoltatni 10-20 forintok erejéig. Au revoir!

L. István, Bpest. Jövő héten részletesen ismertetjük. Ebből a számból helyszülke miatt maradt csak ki.

Az ígért órát Klein Béla (VII., Nagydíófa-utca 26.) ujságárusító nyerte el.

A kék fényvel való kezelés hatása a villamos fénysugarak vegyi tulajdonságán alapszik, mely a bakteriumoktól a létfeltételt megvonja. Ezért a bőr, csontok és haj bacilláris megbetegedéseinek: bőrfarkas, makacs bőrbajok, hajhullás, kopaszág, csontok és ízületek tuberkulózis megbetegedésénél jön sikeres alkalmazásba, dr. Hönlög Izsó villanygyógyító intézetében (Károly-körut 24.), ez a kényelmes és teljesen fájdalommentes gyógy mód.

Kecskeméthy Győző regénye

Él! Görögországban lakik — Haza jön — Elfogyott a penze — Megírta életének szenzációs regényét

Utánnomás tilos.

Lefordítani, részleteket közölni nem szabad

A szolgát apró kedvezésekkel lekötöztetem. Bőséges borralókat fogok neki adni, elküldöm gyakran apróságokkal postára, boltba, trafikba, hogy majdan ne legyen feltűnő, ha egyszer komoly okért elküldöm.

Végre elérkezettnek hittem a pillanatot. Tudtam, hogy évnegyedkor igen sok befizetések lesznek, ezt az alkalmat használok majd fel tervem keresztülvitelére.

Mindenekelőtt pénzre volt szükségem. Az egész hónapban alig költöttem másra, mint a szolgálknak borralóra. Minden nap 20 fillért erre adtam ki és elvásároltam 20-30 fillért. Cigaretát, ujságot, uzsonnát hozattam velük. Értéktárgyaimat, felesleges ruhaneműimet Adler Baross-utcai és Fűredi Józsefköruti zálogosoknál helyeztem el. Májig is sajnálom kis arany medaillonomat, amelyet R. Margitától kaptam örök emlékül. Hiába sir a szívem most is utánna, nem vihetttem magammal semmi árulót. S minden ilyes dologtól jó eleve kellett megszabadulnom. Amikor volt elég pénzem, 93 forint, akkor gondoskodtam a szükségeseimről. Vettem 3 pár sárga-kék csikos haris-

nyát, egy cugos cipőt, 2 pár alsónadrágot, 2 utazó turista inget és egy vadászkalapot a kerepesi-uti Párisi Áruházban. Ugyancsak ott vettem még egy olcsófajta uti plédet, szíjjal és egy gyorsfűző kesszüléket. — Amikor az uti-plédet és szíjjat vittem haza felé, találkoztam egy veszprémi nőismerőssémmel, aki azt kérdezte: hová utazom. Ekkor láttam, hogy micsoda baklövést követtem volna el. Csak nem szököm kész podgyászszal. Kimentem a Teleky-térre és ott Wischograd ószeresnek eladtam 5 fnt 80 krajcár helyett 2 forintért az egész készletet. De aznap este komolyan kezdtem számítani. Így nem lesz elég a pénzem. Vettem egy egyszerű zöldes öltönyt a Kerepesi-ut 13. szám alatt Keller B. Lipótnál 32 koronáért, ezt el kellett helyeznem. Előbb körülnéztem, helyszíni szemlét tartottam. Legalkalmasabbnak véltem, ha keresztül megyek a városháza udvarain és onnan az első jobb oldali Rostély-utcai kapun kijöve, visszatérek a Granátos-utcára s ott a 8-as számú házban, az első udvaron lévő illemhelyen átöltözöm. Most arról kellett gondoskodnom, hogy a ruhámat előre elhelyezzem, alsó ruháimat és cipőmet felhuzzam s lehetőleg vigyázzak arra, hogy észre ne vegyék, hogy életemben először cugos cipőt huzztam fel.

Végül az alkalmas napot kellett kilesnem. Roppant vigyázatra és ónuralomra volt szükségem, hogy el ne áruljam magam, mert óvatos főnökeim azonnal kételkedtek volna bennem. Hiszen máris feltűnt erőltetett jókedvem Szimély ellenőrnék. Ő tőle félttem legjobban s később mégis ő adta kezembe az alkalmat.

Szökéseimre legalkalmasabbnak találtam a Granátos-utcai, 8-ik számú gróf Csáky-féle házat. Abban a házban van Otteweyer keztükkészítő régi, híres üzlete. Magam is sokat vásároltam nála s különösen báli keztükkészítést ott tisztítottam ki. Egy alkalommal bementem ismét keztükkészítést, — máig is ott maradt — és elkértem az illemhely kulcsát. Ismertek ott, bár nevemet nem tudták, — ide adták és én egy nagy darab szappan-

ba levonatot készítettem s egy üllői-uti lakosnál megcsináltattam a kulcs másolatát.

A szappan-nyomatot nem adtam át, hanem lerajzoltam és vittem egy ócska kulcsot s ezt alkittattam át.

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő:

Jékei Károly

Laptulajdonos és a kiadóhivatal igazgatója:

Erdész Zsigmond

Népelelmezés. Szarvasus pörköltnek és sv. vanyu-husnak kilója 30-40 krajcár.

Vadászati idény megkezdődött, összes vadnemek kaphatók
ARANYOSI ANDRAS vadaskereskedésében
Vámház-körut 2. szám alatt.
Telefon 85-94.

BLUMLAJOS
kőfaragó és sirkőkereskedő
magyar művészek által tervezett
modern síremlékek raktára
Budapesten, VIII., Köztemető-ut 4. szám.

Márvány, gránit- és syenit síremlékek egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók, eladás nagyban és kicsinyben
Elvállal: építkezési-, szobrászati és mindennemű egyéb kőfaragó-munkát, nagybbszabású sírboltok, sírszobrok, szent-szobrok, falburkolatok, emléktáblák készítését, valamint helybeli és vidéki temetőben síremlék javítások, sírfeliratok vésésését aranyozását.

BŐR és talp, legjobb gyártmányok
cipőfelsőrészek
saját készítmény, óriási választékban, dacára a nagy drágulásnak, **rendkívül olcsó árban kaphatók**
Gyöngy Sándor bőrgyári raktárában
BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. szám.
Elismerő oklevéllel kitüntetve 1904-ben.
Képes árjegyzék ingyen!

Figyelmeztetés!

Kérjük, ne tessék a kereskedőnél egyszerűen egy Csomag vagy ládika Czikóriát, hanem határozottan:

„**Franck**”

féle gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkör egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka. — Ügyeljen e mellett a védjegyekre és aláírásra, mert csomagolásunkat azonos színű papírban utánozzák. —

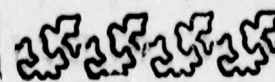

Franck Henrih Fáiz
Kassa.

Hirdetések
felvételnek a
kiadóhivatalban
VII., Dohány-u. 88

Ugyanitt egy ügyes
hirdetési üzletszerző
havonta 1000 koronát is könnyen megkereshet

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

NELKÜLÖZ-HETELEN HAZISZER — KAPHATÓ MINDENUTT

ÓVAKODJUNK ERTEKTELEN-UTANZATOKTÓL!

Simplon-Kávéház

Esténként Veszprémi Kiss Jancsi cigányzenekara hangversenyez

Szolid családi találkozó hely József-körút 8
Színházi vacsora Népszínház-u. sarok

Putzer György

Gyógyforrás-S álloda
Budán, a Lukásfürdővel szemben
Naponta 11. **BANDA MARCI** hangversenyez.

HODOSI A.

Aréna-kávéházában

(Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)
minden este hirveves

Toll Testvérek teljes zenekarral hangversenyeznek

Jahn-féle vendéglő

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 10. szám
Tulajdonos: **GRACHEK FERENC**
Kittűnő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapoltású kőbányai Dréher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé. Nagy étterem Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák előzékeny ktszolgálat

Pfeffermann János kőfaragó-mester
Budapest, III. ker., Vörösvári-u. 135. (a temető mellett).
Nagy sarkó-raktár.

Valódi svéd gránit és syonit, magyar, szilécia és olasz márványok nagy választékban. Sarkövek javítása és betűk aranyozása a temetőben legolcsóbban eszközöltetik. E szakmában 36 évi működés. Elvállal mindenféle építkezési kőfaragó munkát jutányosan és izléseesen. Költségtétellel készségesen szolgál.

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23.

Kezdete 8 órákor. Ma és mindennap: eredeti újdonságok
1/4 9 órákor **DAKTILOSKOPIA** bohóság, 1 felírta: Luolán
11 órákor **Tisztességes lakók** 15v. életkép, 1 felv. írta: Glinger és Tauszig.
1/2 12 órákor **Meztelen tények** Bohózat, írta: 1 felv. Glinger és Tauszig.
Többé: **Bovió és Benedetto**, Saranana ballet csoport és Steinhardt, Gyárás új slágerekkel.
Jegyek: 9-12-ig és 2-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. Konti Józsefné közepében Andrassy-ut 29.
A gyönyörűen átalakított telikertben tánc reggelig, kittűnő attrakciók, nagyszerű zenekar.
Vasárnap délután mérsékelt helyaru előadás.
KEZDETE 1/4 9 órákor.

Szív- és vesebajok, véredény elmeszesedés
gutaütés étvágytalanság ellen biztos hatású

Dr. Maria Gyógyvíz

Gyermeknek a legbiztosabb hashajtó! Központiroda: VII., Erzsébet körút 9. sz. Telefon 91-98. Főraktár: Edesgaty I. özögnél.
Kapható minden gyógyszár, drogeria és jobb fűszerüzletben.

Gellért (Gartenfeld) Mór
Budapest, III., (Ó-Buda) Lajos-utca 98.
Mindennemű sarkövek raktára
valódi márvány, cienit és gránitból.
Temető-munkák és javítások legjobban és legolcsóbban eszközöltek. (27)

Világira szóló magyar találmány

(szabadalmi igénye 6437. védjegy 17.823. sz. a-belajstromozva.)
A természettudomány legújabb vívmánya folytán, a haj, szakál, bajuszszálak magvát képező anyagok felfedezése alapján készítve. A „Hajvédő Sámsonid“

a hajhullást megszünteti,
A „Hajtermő és növesztő Sámsonid“ néhány heti használat után az utasítás betartása mellett a legöregebb egyén teljesen kopasz fején is

a haj természetét előidézi
a ritka és rövid hajzatot pedig dus-sűrűvé teszi és igen **hosszúra megnöveszti.**

Ugyanaz a hatása a bajusz- és szakállra nézve is. Jó eredményről a feltaláló keszkesedik. Ara a rendkívül becses hajmagvakat tartalmazó „Hajtermő és növesztő Sámsonid“-nak, kenőcs vagy folyadék (hajszesz) alakjában 20 korona. A „Hajvédő Sámsonid“ ára 10 korona.

Kapható postai úton, valamint viszontelárusítók részére kizárólag a feltalálónál és egyedüli készítőnél: Dr. Hollósy Istvánnál, Budapest, VII., Szövetség-utca 28/b. ahonnan levélbeli megrendelésre helybeliek részére a Sámsonid küldöncdíj felszámítása nélkül hához szállítatik. Helybeliek részére kapható még a következő gyógyszárakban: Dévai Szőlősy J. I., Krisztina-körút 119., Jones V. II., Fő-ut 27., Jármy Gy. IV., Pannóvelde-utca 2., Ralkányi L. IV., Deák Ferenc-tér 4., Nagy Kristóf patika, Pollatsék B. V., Dorottya-utca 13., Török S. VI., Andrassy-ut, Opera, Ladányi L. VI., Andrassy-ut 55., Török I. VII., Király-utca 12., Dr. Egger L. VII., Váci-körút 17., Gross F. VII., Rákóczi-ut 12., Falk B. VII., Rákóczi-tér 12., Dr. Rosenberg S. VIII., József-körút 2., Szamosy Gy. VIII., Rákóczi-ut 25. Magyar Korona Kálmán-tér. Filó I. VIII., Mátyás-tér, Fekete A. IX., Ferenc-körút 22., Pácányi A. X., Jászberényi-ut 7. s minden nagyobb gyógyszerárban és drogeriában, valamint a budapesti fodrászok raktárszövetkezetében, VII., Csengery-utca 5., ahol a fodrászok a világira szóló találmány használatát a alkalmazása tárgyában telvilágosítást nyerhetnek.

Hogy ezen valóban csodaszor a haj természetét előidézi még a legöregebb egyéneket teljesen kopasz fején is, álljon itt a következő elismerő-levél:

Tekintetes dr. Hollósy Istvánnak, Bpest. Ezelőtt harminc évvel, igen sűrű hajamat egy ásványvíz-fürdő hosszabb használatát folytán teljesen elvesztettem pár hét alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ó által feltalált hajtermőhöz. A „Hajtermő és növesztő Sámsonid“ használatát folytán ma már 43 centiméter hosszú gesztenyebarna és vastag hajfonatom van s remélem, hogy 78 éves korom dacára visszanyerem egy méternél hosszabb dus hajamat. Budapest, 1908 július 10.

Tisztelettel Özv. Klein Enrikné.
A fenti levélben ioglalt tények valóságát és az alírást hitelességét mi alulírottak, kik a 78 éves s nálunk lakó uriaszszonyt évtizedek óta ismerjük, igazoljuk.

Berta, Flesch Lipót, Özv. Reiznerne, Flesch (VII., Izabella-utca 23. sz. a.) MAV. tisztv.

FÜRÖDJÖN OTTHON!

Óvakodjunk értéktelen utáztatoktól, csakis a törvényileg védett „NORMAL CABINET“ a valódi!

„Normal Cabinet“

szoba-, gőz- és hőlégfürdő.

Óvakodjunk értéktelen utáztatoktól, csakis a törvényileg védett „NORMAL CABINET“ a valódi!

Kiválóan hasznos rheuma, csúsz, köszvény, ischiás stb. betegségek teljes gyógyítására

Egyszeri fürdés 5 fillérbe kerül.

A Normal Cabinet minden szobában felállítható és használat után összehajtható.

Árak: „A“ jelzésű bordeau bőrimitációból elegáns nickel-fűtőkészülékkel és szőnyegvédővel 130 korona
„B“ jelzésű fekete „ „ „ „ „ „ 105 „

Havi 10 kor. részletfizetésre. Kézpénz fizetés mellett 10 százalékos árengedmény.

Számos elismerő levél. Tessék prospektust kérni. Orvosok által ajánlva.

Normal Cabinet szoba-, gőz- és hőlégfürdővállalat részvénytársaság, Budapest

Vidéki vezérképviselők szerződötnek. Rákóczi-út 9. Vidéki vezérképviselők szerződötnek.

Magyarországi vezérképviselő: **FŐVÁROSI HITELBANK, Rákóczi-út 9.**